

DRAUGAS

PERIODICALS
August 24,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 24, 2000

*****MIXED ADC 606
S170 P7 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08/24/00

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 165

Kaina 50 c.

Europos sebtėjų Seimo rinkimuose nebus

Vilnius, rugpjūčio 23 d. (BNS) — Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) delegacija, susipažinusi su politine ir ekonomine padėtimi Lietuvoje, rekomendavo nesiųsti sebtėjų į spalio 8 dieną vykšiančius Seimo rinkimus.

Pranešime, kurio kopiją trečiadienį gavo Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) pirmininkas Zenonas Vaigauskas, sakoma, kad, „įvertinant tai, jog Lietuvoje yra tvirtos sąlygos demokratiniams rinkimams ir aukštas pasitikėjimas pačiais rinkimais, ESBO misija rekomenduoja nesiųsti į Lietuvą sebtėjų“. Pasak pranešimo, šią išvadą patvirtina ir tai, jog Europos Taryba nustojo stebėti rinkimus Lietuvoje nuo 1997 metų. Be to, Europos Sąjungos (ES) duomenimis, Lietuva atitinka narystės ES politinius ir administravimo reikalavimus.

„Lietuvos politinė sistema pasižymi tradicinių partijų smulkumu, centristinio sparno iškilimu ir kraštutinių dešiniųjų partijų bei judėjimų atsiradimu, kurį iš dalies nulėmė rinkėjų nusivylimas ekonomine padėtimi“, taip padėti

Lietuvoje įvertino ESBO žinovai.

Ataskaitoje pažymima, jog kai kurios tradicinės partijos suskilo, taip dar labiau susaldydamos politinę sistemą, o nauju Lietuvos politinio gyvenimo požymiu tapo vyriausybės nepastovumas, nes 1999 metais pasikeitė net trys ministrų kabinetai.

Dokumente ESBO žinovai teigia, jog „artėjantys parlamento rinkimai yra politiškai varbus, nes po jų Lietuvoje gali atsirasti nauja politinių partijų sistema“. Taip pat išaiškino rinkimų sistemos pakeitimams, rinkimų kampanijai gali tapti agresyvesnė, nes kiekvienas balsas bus svarbus, norint laimėti viename rinkimų rate vienmandatėse apygardose.

Žinovai spėja, jog „rinkimų rezultatai gali būti dažniau apskundžiami, kadangi laimėtojų gali lemti tik nedidelė balsų persvara“.

ESBO ataskaitoje taip pat pažymima, jog žiniasklaida yra nepriklausoma ir nesusięsi su kuria nors politine partija, o VRK pasitiki visos politinės partijos.

Seimo vadovas dėl padėties „Inkare“ kaltina LDDP

Vilnius, rugpjūčio 23 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis mano, kad tik konservatorių suburta Generalinės prokuratūros vadovybė rimtai ištyrė bankrutuojančių įmonių bylų tyrimo.

Trečiadienį, kalbėdamas per Lietuvos radiją, V. Landsbergis komentavo buvusio premjero Gedimino Vagnoriaus viešą kaltinimą, kad daugiau nei 20 dienų trunkantis „Inkaro“ darbininkų badavimas rodo apgailėtiną Lietuvos valdžios institucijų bejėgiškumą.

„Turiu priminti, kad G. Vagnorius pats neseniai buvo vienas šalies vadovų ir galėjo ką nors padaryti“, pažymėjo Seimo pirmininkas.

Kaip žinia, G. Vagnorius iki praėjusių metų buvo artimas V. Landsbergio bendražygis, nuo 1996 m. ėjęs premjero pareigas. Tačiau vėliau jis pralaimėjo kovą dėl įtakos konservatorių partijoje ir buvo priverstas palikti postą vyriausybėje bei pačią partiją.

V. Landsbergio nuomone, LDDP valdymo metais buvo vengiamas skelbti įmonių bankrotus, ir dabar „šis paveldas tempiamas nuo LDDP laikų“. „Kaip darbo partija galėjo paskelbti bankrotą, kad darbininkai netektų darbo?“, ironizavo jis.

Seimo pirmininko teigimu, dabar yra daugybė išieškojimo bylų ir „Inkaras“ taip pat yra „auka tos sistemos“, kuri nusiaubė Lietuvos ekonomiką ir žmones. Jis pažymėjo, kad „teisiškai sunku priegriesti“ už tai atsakingus žmones, o reikia, kad būtų aiškiai pasakyta, kas išvėgė, kas atsako, kas nubaustas.

Pasak V. Landsbergio, šios bylos pajudėjo tik po to, kai 1997 metais „pavyko suformuoti naują Generalinės prokuratūros vadovybę“. Kaip žinia, tais metais konservatoriai prokuratūros vadovu paskyrė

Kazį Pednyčią.

Rugpjūčio 1 d. badauti priėmė bendrovės „Inkaro avalynė“ pradėjo 10 žmonių, tačiau vėliau penkios išsekusios moterys buvo paguldytos į ligoninę. Prie gamyklos taip pat nuolat budi apie 100 „Inkaro avalynės“ darbininkų, kurie neleidžia išvežti iš gamyklos teritorijos gatavos produkcijos ir įrengimų. Darbininkų vertinimu, „Inkaro avalynė“ savo darbuotojams liko skolinga 3,8 mln. litų.

Laivas „Linkuva“ nuskendo su Belize uosto vėliava?

Vilnius, rugpjūčio 23 d. (BNS) — Klaipėdos motorlaivis „Linkuva“, šią vasarą nuskendęs su 18 jūreivių Ramiajame vandenyne, plaukiojo su Centrinės Amerikos nedidelės valstybės British Honduras sostinėje Belize vėliava.

Kaip rašo Lietuvos spauda, Valstybės saugumo departamentas turi duomenų, jog „Linkuva“ nuo gegužės 1 d. 3 mėnesius galėjo plaukioti su uosto Belize vėliava. 200,000 gyventojų turinti British Honduras valstybėlė pelnosi iš to, jog kasmet lengvatiniomis sąlygomis registruoja tūkstančius didelių mokesčių vengiančių kitų valstybių laivų.

Lietuvos vėliavos naudojimą reglamentuoja įstatymas. Lietuvoje registruotų ir valstybei priklausančių laivų vėliavas leidžiama keisti tik vyriausybės sutikimu. Vėliavos pakeitimas be oficialaus išregistavimo iš vienos valstybės laivų registre yra kriminalinis nusikaltimas. Pareigūnai turi duomenų, kad aplink pasaulį plaukiojusias „Linkuvos“ nuomotojai, taupydami išlaidas, igulos narius įdarbino ir per pagalbines užsienio bendroves.

Tokiu atveju negalėtų žuvisiems „Linkuvos“ igulos nariais, kurių giminaiciams valstybė žada išmokėti dideles

Notr.: (iš kairės) Lietuvos ledo ritulio rinktinės vyriausiasis treneris Viktoras Seninas, Lietuvos ledo ritulio federacijos prezidentas Rolandas Bučys ir NHL klubo „Pittsburgh Penguins“ žaidėjas Darius Kasparaitis spaudos konferencijoje atsakė į klausimus apie naujojo fondo veiklą. Gedimino Svitojaus (Elta) nuotr.

Užsienyje žaidžiantys sportininkai nepamiršta tėvynės

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (BNS) — Šiaurės Amerikos valstybinės ledo ritulio lygos (NHL) Pittsburgh, PA, „Penguins“ klube žaidžiantis 27-erių metų Darius Kasparaitis sieks, kad ledo ritulys Lietuvoje taptų kuo populiariau.

Ledo ritulinkas įkūrė „Dariaus Kasparačio paramos ir labdaros fondą“, kurio tikslas — remti valstybines rinktines bei plėtoti ledo ritulį Lietuvoje.

„Aš visada svajočiau, kad ledo ritulys Lietuvoje būtų populiarus“, antradienį spaudos konferencijoje Sportininkų namuose Vilniuje sakė D. Kasparaitis. Pasak jo, fonde kol kas yra tik 2,000 litų, tačiau jis tikisi, kad žmonės susidomės šia veikla.

„Ledo ritulys yra brangus sportas, tad aš bandau padėti per Ameriką bei savo pažįstamus Rusijoje“, sakė ledo ritulinkas. „Lietuvoje yra gana daug vaikų, kurie nori žaisti ledo ritulį ir jiems reikalingos lėšos. Būtų labai šaunu orga-

nizuoti vasaros vaikų stovyklas. Ir aš pats galėčiau juos treniuoti“, teigė D. Kasparaitis. Jo manymu, ledo ritulio perspektyvos Lietuvoje geros.

Pasak Lietuvos ledo ritulio federacijos prezidento Rolando Bučio, rūmų statyba kainuos apie 12 mln. litų. Tikimasi, kad jau šį rudenį pradėjus statybas, jas pavyktų užbaigti per metus. Kalbėdamas apie ledo ritulio ateitį Lietuvoje, R. Bučys pasidžiaugė, jog Lietu-

va geografiškai esanti geroje vietoje. „Aplink visi žaidžia ledo ritulį“, teigė federacijos vadovas.

Savo karjerą NHL D. Kasparaitis pradėjo 1992 m. New York „Islanders“ komandoje. Nuo 1996-1997 m. sezono vidurio jis rungtyniauja Pittsburgh „Penguins“ klube. Iš viso lygoje jis žaidė 491 rungtynę ir įmušė 16 įvarčių.

Rungtyniaudamas Rusijos ledo ritulio rinktinėje, 1992 m. D. Kasparaitis tapo Albervilio (Prancūzija) žiemos olimpinio žaidynių čempionu.

Užsižiopsosi — tapsi partijos steigėju

Vilnius, rugpjūčio 23 d. (Elta) — Pedagogė iš Telšių tvirtina, jog kelios dešimtys telšiškių, vykusį ekskursiją į Seimą, nežinojo turėsianti tapti Nuosaikiųjų konservatorių sąjungos (NKS) steigėja, rašo „Lietuvos žinios“.

Šiaulių lengvosios pramonės mokyklos Telšių filialo vedėja Irena Krušaitė prisipažino, kad ekskursijos į Seimą idėja kilo visai atsitiktinai. Moteris pasakojo išgirdusi „G. Vagnoriaus patikėtinę“ kalbant apie liepos 2-ąją organizuojamą kelionę į Seimą. „Kaip tik baigsiu mokslo metą, tad pamaniau, kad mūsų mergaitėms tai bus vienintelis šansas pamatyti Seimą ir net susitikti su Vagnoriumi. Paprasčiau į ekskursiją paimti ir mane su grupe moksleivių“, pasakojo pedagogė.

„Kelionėje mums buvo išduotos anketos. Paaiškinta, kad tos anketos yra „nieko tokio“, todėl daugelis jas užpildė“, prisiminė pedagogė. Vėliau paaiškėjo, kad dėstytoja ir jos auklėtinės pildė NKS steigėjų anketas.

NKS prezidento narys Kęstutis Skrebys sakė, kad į steigiamąją partijos suvaziavimą iš tiesų atvyko „grupė nepilnamečių“. Anot jo, moksleivės

* Vilniaus centre, Teatro gatvėje, atliekant statybos-kasėjimo darbus, rastas ir sprogmenį panašus daiktas. Kaip įtariama, sprogmuo šioje vietoje gulėjo nuo karo laikų. 50 cm ilgio ir 20 cm skersmens daiktą darbininkai iškasė traktoriaus. Policija aptvėrė įvykio vietą bei sustabdė eismą Teatro gatvė. Tuo tarpu Vilniaus Vyriausiosios policijos komisariato spaudos tarnyba pranešė, kad „Geležinio vilko“ išminuotojai neturi benzino, kad galėtų atvažiuoti į įvykio vietą. (BNS)

Lietuvos Respublikos įstatymų.

suvaziavime buvo priimtos kaip viešnios. K. Skrebys tvirtino kategoriškai nesutinkantis su kalbomis, jog telšiškiai nežinojo kur važiuoja. „Mes jų surištų juk neatvežėm. O kad suaugę žmonės nežinojo, kur važiuoja, aš netikiu, nelogiškai tai skamba“, tvirtino jis.

Vis tik I. Krušaitė, nepaisydama to, sakė iš tiesų nežinojusi tikrojo kelionės tikslo. „Pildydama tą anketą aš, čia jau mano gėda, neišsiskaičiau į partijos pavadinimą ir visko nesupratau, o atskirai mums niekas nieko neaiškino. Jei būčiau žinojusi, turbūt nebūčiau nei į Vilnių važiuavusi, nei sutikusi būti tos partijos steigėja“, tvirtino moteris.

Ignalinos elektrinė vėl veikia įprastu ritmu

Vilnius, rugpjūčio 23 d. (BNS) — Trečiadienį po vidurdienio vėl paleista Ignalinos atominės elektrinės (IAE) antrojo energijos bloko turbiną, kuri antradienį buvo sustojusi dėl klaidingai suveikusios gaisro gesinimo sistemos.

IAE technikos direktorius Genadijus Negrivoda pranešė, kad gaisro gesinimo sistema klaidingai suveikė dėl stiprios liūtės Visagine. Pasak ugniagesių, viena iš veikusių dviejų turbinų automatiškai išsijungė, pradėjus purkšti putoms iš priešgaisrinės apsaugos sistemos. Del įvykio radiacinė aplinka nebuvo pakenkusi.

Del turbinos išsijungimo IAE galingumas buvo sumažėjęs nuo 1,200 megavatų iki 750 megavatų.

Pasak G. Negrivodos, trečiadienį ryte vėl įjungus turbiną, II energijos blokas 1,000 megavatų galingumą turėtų pasiekti vakarop, o įprastą 1,250 megavatų galingumą — apie vidurnaktį.

Dabar Ignalinos jėgainėje veikia tik II energijos blokas.

Tėvynėje pasižvalgius

* Akcinės bendrovės „Tauragės tauras“ darbininkas Stasys Andriekėnas, po dviejų

badavimo parų sulaukęs valdžios pažado, jog jam bus išmokėtas atlyginimas, baigė badauti prie prezidentūros. Badautoją globojęs Lietuvos laisvės sąjungos (LLS) Tauragės skyriaus pirmininkas Saulius Oželis, prezidento patarėjas nacionalinio saugumo ir užsienio politikos klausimais Albinas Januška bei Seimo narė Vilija Aleknaite Abramikienė trečiadienį kalbėjosi su baldų fabriko „Tauragės tauras“ direktore, kuri garantavo, jog S. Andriekėnui po truputį bus išmokėtas jo uždirbtas atlyginimas. Be to, A. Januška badautojui iš savo kišenės davė 500 litų. Prezidento patarėjas ir Seimo narė su AB „Tauragės tauras“ vadovais susitarė, jog S. Andriekėnui jo metų atlyginimas bus išmokamas palaipsniui, po 500 litų kas savaitę. Anot tauragiškio, bendrovė jam skyrė 7,000 litų.

* Nuosaikiųjų konservatorių sąjungos (NKS) pirmininkas Gediminas Vagnorius ir Lietuvos darbininkų sąjungos (LDS) prezidentė Aldona Balsienė Seime pasirašė bendradarbiavimo susitarimą. A. Balsienė sakė, jog viena iš priežasčių, kodėl LDS pasirinko bendradarbiavimą su NKS, yra tai, jog jos pirmininkas G. Vagnorius, būdamas premjėru, „visada ištesėdavo tai, ką pažadėdavo“. A. Balsienė ir dar keletas LDS narių dalyvaus rinkimuose į Seimą nuosaikiųjų konservatorių sąrašą daugiamandatėje apygardoje.

* Lietuvoje vykdančiam įsijungimo į visuomenę programą, kitą mėnesį Vilniuje turėtų pradėti veikti visuomeninio ugdymo centras, kuriame bus lavinami čigonai. Birželį vyriausybė patvirtino romų integracijos į visuomenę 2000-2004 metų programą ir nusprendė pagal galimybes finansuoti ją iš valstybės biudžeto. Centro statybai jau yra paskirtas sklypas. Vyriausybė žada skirti 450,000 litų statybai bei įrangai, o likusius pinigų — apie 250,000 litų — ketina skirti Olandijos nevyriausybinę organizaciją fondas. (BNS)

* Maždaug 700-tų šiuo metu bankrutuojančių įmonių išskolinimai kreditoriams siekia 3 milijardus litų. Skola darbuotojams jau viršijo 100 mln. litų.

* I Klaipėdos vaikų ligoninė iš vieno bendrabučio buvo atvežti šeši nepilnamečiai, kurie, kaip spėjama, 4 dienas buvo be tėvų priežiūros. Vaikus bendrabutyje aptiko mokytoja, atėjusi aplankyti trylikametės moksleivės. Šiuo metu trys mažiausi vaikai, kurių jautiausias vos 6 mėnesiai, paguldyti į Klaipėdos vaikų ligoninę. Tris vyresnieji gyvena Laikinosios paramos grupėje. Jų sveikatai pavojus negresia. Nors vaikai nėra fiziškai išsekę, juos nuolat stebi medikai. Vaikų tėvai kol kas nesurasti. Vaikų teisių apsaugos tarnybos specialistų teigimu, ši Seima žinoma jau seniai. Nors 6 vaikus auginantys tėvai dažnai girtauja, panašių nutikimų anksčiau nebuvo. (Elta)

* Krikščionių demokratų sąjunga (KDS) rinkimuose į Seimą daugiamandatėje apygardoje ir daugumoje vienmandčių apygardų dalyvaus viena. KDS neskningai bandė susitarti dėl bendradarbiavimo rinkimuose su Valstiečių partija ir „Tautos frontu“, i

kurį yra susivienijusios Nacionaldemokratų partija, Tautininkų sąjunga ir Lietuvos laisvės lyga, atstovais. KDS rinkimų štabo pirmininkas Ignas Vegele teigė, jog ne KDS, o minėtosios partijos ieškojo draugystės su KDS.

* Policijos generalinis komisaras Visvaldas Račkauskas padėjo Kauno merui Vytautui Štusauskui už pagalbą tiriant bendroves „Senukai“ apsaugos darbuotojų nužudymą. Policijos departamento prie VRM Valdymo organizavimo tarnybos vyresnysis komisaras Valdas Jančiauskas sakė, jog Kauno policijai miesto savivaldybė padėjo, skirdama jam automobilius ir degalus. Keturi prekybos centro „Senukai“ sandėlių apsaugos darbuotojai buvo nušauti beveik prieš dvi savaites. Daugiau nei prieš savaitę sulauktytas „Senukų“ apsaugos darbuotojas Vladimiras Vladimirovas jau prisipažino nužudęs savo bendradarbius, kad gautų jų įginklus. (BNS)

* Kai kurie žinomi Seimo nariai nutarė nedalyvauti artėjančiuose rinkimuose. Gausiausias politikų, besitraukiančių iš parlamento, būrys yra valdančiojoje Seimo konservatorių frakcijoje. Šios partijos rinkimų sąrašas nėra net 12 Seimo narių — 2 moterų ir 10 vyrų. Kol kas nė vienas iš jų nežino, ką veikis pasibaigus šiai Seimo kadencijai.

* Vyriausybės švietimo ir mokslo ministerijai skyrė 4,5 mln. litų vadovėliams įsigyti.

* Lietuvos imonei, gaminančiai pabėgius, valstybės užsakymų pakaktų 10-12 metų. Butent tokio užsakymo ir tikisi Marijampolės susivienijimo „Alga“ savininkas Algirdas Linkus. „po kurio sparnėliu ir ne be aukščiausių valdžios sluoksnių pagalbos“ duris atvėrė prezidento Algirdo Brazausko brolio Gerardo Brazausko vadovaujama gelžbetoninių pabėgių gamintoja bendrovė „Swetrak“, rašo „Lietuvos aidas“. 1998 m. Kovą Susisiekimo ministerija, kuriai tuo metu vadovavo marijampolietis Algis Žvaliauskas, įpareigojo SP AB „Lietuvos geležinkeliai“ apsvastyti klausimą dėl gelžbetoninių pabėgių gamybos Lietuvoje organizavimo. Toki projektą pateikti vyriausybei A. Žvaliauskui padėjo ukiu ministras Vincas Babilius. Tu pačių metų vasarą „Alga“ su švedų bendrove „Swetrak“ įsteigė imonę pabėgiams gaminti — UAB „Swetrak“. „Buvusi konservatorių vyriausybė padėjo uždirbti milijonus A. Brazausko šeimai“, susumuoja dienraštis. (Elta)

KALENDORIUS

Rugpjūčio 24 d.: Alipis, Andronis, Baltramiejus (Baltrus), Michailas, Mykolas, Rasuolis, Vesvilas.
Rugpjūčio 25 d.: Sv. Ladvikas, Sv. Juozapas Calasanzis, Didrie, Lucile, Mangailas, Mangailė, Patricija.

LIETUVIŲ TELKINIAI

CAPE COD, MA

LIETUVOS AKADEMINIS JAUNIMAS AMERIKOJE

Savo nepriklausomybę atgavusios Lietuvos akademinių jaunimas ne tik žvalgosi į Vakarų, ieškodamas idėjų, kaip geriau pritaikyti savo mokslą gyvenime, bet taip pat nori trumpą laiką pabuvoti Amerikoje ir čia susipažinti su amerikiečių darbu, jų patirtimi, nauja technologija.

Prieš keletą metų Cape Code lietuviai pastebėjo, kad vasaros metu šiame pusiasalyje, geriau tariant — saloje — restoranuose ir parduotuvėse dirba iš Lietuvos atvykę jaunuoliai. Vieną dieną, užsukęs į mano mėgstamą Wendy's restoraną, tos dienos lietuvių kilmės vedėjas Frank man sake, kad pas juos greitu laiku praktikuotis atvyksta studentai iš Lietuvos. Nustebau, bet vėliau įsitikinau, kad tai tiesa. Dabar kasmet nedideliais būreliais atvyksta Vilniaus ir Kauno universitetų studentai praleisti kelis mėnesius Cape Code. Pirmieji, su kuriais susipažinau ir tapome draugais, buvo pernai dirbęs doktorantas Mindaugas Puodžiūnas ir jo sesuo studentė Milda. Pirmasis dirbo Nantucket saloje (sodų planavimas), o jo sesuo Milda — Hyannis miesto prekybos centre vienoje prancūzų užkandinėje. Iš jų sužinojau apie Lietuvoje veikiančią agentūrą, kuri sudaro sąlygas studentams atvykti Amerikon ir laikinai dirbti įmonėse, kad įsigytų daugiau praktikos, išmoktų anglų kalbą bei užsidirbtų pinigų.

Šią vasarą Cape Code dirba Mashpee prekybinio centro ribose „Stop-and-Shop“ maisto produktų parduotuvėje septyni studentai: dvi merginos ir penki jaunuoliai iš Kauno ir Vilniaus universitetų ir Kūno kultūros akademijos Kaune. Nutariau nuvažiuoti į Mashpee ir tenai juos pamatyti. Parduotuvės vedėjas Bob Ferreira, jaunas portugalų kilmės verslininkas, iš apsirėngimo ir manierų daugiau panašus į Lotynų Amerikos kino filmų aktorį, o ne į verslininką. — maloniai sutiko mane painformuoti apie užsieniečius dirbančius jo parduotuvėje. Čia pateikiu santrauką pokalbio su Bob Ferreira kabinete.

Pirmas klausimas buvo: Ar tie septyni studentai-jaunuoliai iš Lietuvos gerai atlieka savo pareigas, ar jų anglų kalba yra pakanka komunikuoti su įmonės vadovybe, o ypač su klientūra? Ferreira atsakė:

„Mes esame patenkinti jų atliekamu darbu. Jie tvarkingi, darbštūs, pareigingi. Paprastai, mieliai dirba viršvalandžius, visada kooperuoja, kai reikia dirbti skirtingose pamainose.“

Į klausimą, ar jie pakankamai moka anglų kalbą, Ferreira atsakė: „Taip! Nei vadovybė, nei klientai dar nusiškundė“. Toliau parduotuvės vadovas sakė, kad jau antri metai jis turi progą dirbti su tais studentais. Jaunuoliai yra draugiški, bendrauja su kitais tarnautojais ne tik darbo metu, bet ir privčiai.

Paklaustas, ar kitais metais studentai bus vėl samdomi, vedėjas atsakė tikrai nežinąs, tačiau jis mieliai jų laukia. Į klausimą, kada buvo pradėta čia vadinama Apsikeitimų programa, leidžianti Lietuvos studentams vasaros metu dirbti Amerikoje, jis tiksliai nežinąs. Tačiau, kai įmonės vadovybė pamatė, kad tokie iškvietai yra naudingi abiejoms pusėms, programa vykdoma toliau. Tarp kitų jo pareigų yra prižiūrėti ir globoti atvykusį jaunimą darbo metu. Taip pat pavesta atvykusiems surasti gyvenamas patalpas. Pokalbio pabaigai Ferreira pakartojo, kad jis yra patenkintas jaunimo darbu, jų elgesiu, kad jis laukia jų Mashpee ir kitais metais.

Mano lankymosi dieną „Stop-and-Shop“ parduotuvėje dirbo tik abi lietuvaitės, o penki vyrukai išėjo į arba ruošėsi naujai pamainai. Bob Ferreira mane supažindino su Aiste Matusevičiute ir Ieva Budryte. Pastaroji, klaidėdama, yra Vilniaus universiteto studentė, jau antrus metus dalyvaujanti apsiukeitimų programoje ir dirbanti čia tą patį darbą. Trumpame pokalbyje su ja sužinojau, kad veikia agentūra, palaikanti ryšius su įmonėmis, norinčiomis vasaros metu turėti praktikuojančių darbuotojų. Programoje gali dalyvauti tik studentai ir tai tik antro ir trečio kurso. Priimti kandidatai patys apsimoka už kelionę Amerikon bei turi sumokėti tam tikrą mokesť už tarpininkavimą. Priimti studentai tiksliai žino, kur jie vyks, kokios rūšies darbas dirbs ir pan. Gyvenamos patalpos dažnai rūpinasi pati įmonė, tačiau kitur jas susiranda studentai ir patys moka nuomą. Viena tokių agentūrų yra Amerikoje: CENET — Cultural Exchange Network. Ji yra Jackson mies-

Vilniaus universiteto studentė Ieva Budrytė vasaros atostogų metu dirbanti Mashpee, Cape Cod „Stop and Shop“ parduotuvėje prie kasos su parduotuvės vedėju Bob Ferreira.

te, Missouri valstijoje. Kita įstaiga yra Lietuvoje, tai Pasaulio lietuvių kultūros mokslo ir švietimo centras Kaune.

Pagal Budrytę, studentams atlyginimas mokamas toks

pat, kaip ir visiems kitiems. Už sekmadienius, šventadienius moka pusantro karto daugiau. Ji dirba kaip kasininkė, priima pinigų už nupirktas prekes. Paklausta, ar jai nesunku dirbti su kompiuteriais, kurie labai palengvina kasininkės atsiskaitymą, Budrytė sakė, kad pernai, pirmos kadencijos darbo metu, ji tris dienas praktikavosi ir po to pradėjo savarankiškai dirbti. Ieva priminė, kad Lietuvos kai kurios prekybos vietos naudoja kompiuterius, tačiau dauguma jų dar neturi. Budrytė sakė, kad vietiniai tarnautojai yra draugiški, palaugūs. Jei prašai patarimo, visada padeda.

Laisvalaikio metu lietuviai studentai lanko istorines vietas, susitinka su vietos lietuviu. Pvz., pernai, kai grupė dirbo Cape Code, jie atsilankė Lietuvių Bendruomenės metinėje gegužinėje, kur stebėjo, kaip linksminasi, poilsiauja vietiniai lietuviai. Paklausta, ar jos grupės studentai gauna informacijos apie įvykius Lietuvoje, Ieva atsakė, kad mažai, nes nedaug laiko lieka spaudos skaitymui. Tačiau kai kurie jos kolegos lankosi netoliese esančioje Mashpee bibliotekoje. Naudojamiesi elektroniniu paštu, jie susisiečia su savo gimimais ar draugais Lietuvoje ir skaito TV ekrano „Lietuvos rytą“.

Prieš atsiveikinant, paklaustas Ieva Budrytės, ar jai teko laisvalaikį pramogauti: būti teatre, pietauti su amerikiečiais ir pan. Ji atsakė, — „taip“. Pagal ją, amerikiečiai

yra džentelmeniškesni nei europiečiai.

Baigęs pokalbį parduotuvėje automobiliu patraukiau į už kelių mylių esančius namus, kuriuose yra apsigyvenę septyni lietuvaičiai. Jų neradau. Buvo kur nors išvykę.

Noriu pastebėti, kad Cape Code nėra viešosios transportacijos, kaip mes tai suprantame kalbėdami apie miestus. Čia reikia pasikliauti savomis, privačiomis priemonėmis: kjojomis, dviračiu, motociklu ar automobiliu. Ta prasme, septyniems jaunuoliams padarė logišką išvadą: visi susidūrė nusipirkti naudotą automobilį — Forduką. Dabar, pagal jų išdirbtą tvarkaraštį, vežioja vienas kitą į darbovietę ar atgal, arba vyksta kur kitur.

Jų gyvenamas 4 kambarių namas yra ant ežero John's Pond kranto. Vasaros metu čia yra ideali vieta poilsiuoti, meškerioti, maudytis.

Mazdaug po savaitės laiko vėl patraukiau į Mashpee. Šiuo kartu važiuoju tik į ežerą pusę — į namus su gyvenamaisiais studentais. Mane pasitiko trys jauni, gražiai nuabėję vyrukai: Justinas Bojanauškas, Mindaugas Kiaupa ir Tomas Ligeika. Jie jau žinojo, ko aš pas juos atvykau. Po trumpo pokalbio bendrybėmis visi susėdome prie staliuko ir pradėjome pokalbį apie jų darbą ir studijas. Pokalbiuose nedalyvavo studentai: Tadas Urbaitis ir Haroldas Mockus, nes jie po nakties darbo išsėję.

Pirmasis pie mikrofono sėdo ir į mano klausimus atsakinėjo Tomas Ligeika, Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslo ir diplomatijos instituto Kaune, studentas. Kilimo iš Kedainių.

Paklaustas, ar pirmą kartą Amerikoje, Tomas atsakė, kad ne. Su Amerika susipažino ir laikinai čia dirbo pernai. Tai jau antra vasara Cape Code. Trumpai papasakojo, kaip šiemet Amerikon atvyko, pasi-naudojęs kita negu pernai tarpininkavimo agentūra. Jis su teikė keletą detalių apie formalumus dirbti Amerikoje. Jo manymu, Amerikon kasmet atvyksta apie 2,000 lietuvių, paprastai antro ar trečio kurso studentai. Amerikos konsulas, matyt, mano, jog tai saugiausia, kad jaunimas neužsimanytų pasilikti Amerikoje gyventi. Pagal Tomą, amerikiečiai labai geri žmonės, tai ne Lietuvos... Čia vietiniai gyventojai mėgsta užmegzti pokalbius, ypač tie, kurie pasisako esą lietuvių kilmės. Tomui nepatinka, kad Amerikoje mažai vertinamas įgytas mokslas, jei tai nėra tiesiogiai susiję su darbu. Savo darbu Tomas patenkintas. Visi bendra-

darbiai nuosirdūs, vadovai — draugiški, o pokalbiai su klientais sudaro puikią progą pasilavinti anglų kalboje.

Antras pokalbio dalyvis buvo Vytauto Didžiojo universiteto Informatikos fakulteto (Computer Science) Kaune studentas Mindaugas Kiaupa iš Ignalinos. Mindaugas sakė, kad Mashpee parduotuvėje jis dirba jau antrus metus. Darbas tas pats, nes jau išmoko pernai. Tada jis susipažino su viena amerikiete, su kuria palaikė korespondenciją. Jos dėka jis šiemet lengviau galėjo antru kartu patekti dirbti ton paton vieton. Amerika, o ypač New Yorko didmiesai, jis sušizavė pernai, kai ten pirmą kartą pamatė dangoraižius, supamus debes.

Trečiasis pokalbio dalyvis, svečias iš Lietuvos, kilimo iš Kedainių. Jis studijuoja Lietuvos Kūno kultūros akademijoje, Kaune, Trenerių fakultete. Specialybė — lauko tenisas. Tai Justinas Bojanauškas. Ameriką pirmą kartą išvydo šią vasarą, kaip ir kiti kolegos atvykęs darbas.

Kiek laikas leidžia, Justinas stebi Amerikos sportininkų pasirodymus televizijoje. Jis papasakojo ir apie Lietuvos sporto padėtį, rūpestius ir laimėjimus. Krepsinis, kaip buvo, taip ir tebėra pirmoje vietoje, nors lietuviai atletai bando iškilti ir kitose šakose. Mokykloms trūksta lėšų įsigyti sporto įrankius, turėti erdvas sporto sales, priimanas mažesniuose miesteliuose; Lietuvos sportuojančiam jaunimui Amerika yra nebe naujiena. Paklaustas, ką patartų lietuviui jaunuoliui, laikinai atvykusiam Amerikon, Justinas, susimąstęs atsakė: „Toks jaunuolis turėtų gerai stebėti amerikiečių gyvenimo gerąsias puses, o uždirbtus dolerius turėtų parsivežti namo, kad galėtų siekti aukštojo mokslo. Jis, kaip ir kiti jo kolegos, džiaugėsi amerikiečių draugiškumu, atvirumu.“

Baigęs pavienius pokalbius, pereėjau prie bendrųjų kalbų, svarstymų, žinoma, neišvengdamas politikos. Man rūpėjo, kiek Lietuvos akademinių jaunimams domisi politika, ar aktyviai jos dalyvauja. Beveik visų buvo vienas atsakymas: kai studijuoj, ir dar trūksta finansų, nėra laiko aktyviai įsijungti į politinius judėjimus. Visi mūsų pokalbių dalyviai taip pat sutarė, kad Lietuvos institucijos turi ką nors daryti teigiamo, kad Lietuva, po desimties metų laisvės, galėtų išbrišti iš ekonominių ir kitų bėdų. Dalyvių nuomone, reikia Seimui ir vyriausybei naujų žmonių, jaunų pasi-svėntusių darbu asmenų, kurie pamirštų vaidus ir neies-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$1000. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mesindami pašto išlaides pakvėtimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį patymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.			
JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šaltadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsiekant į Lietuvą:			
Oro paštas	\$500.00	\$250.00	
Reguliarių paštų	\$100.00	\$55.00	
Tik šaltadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadienio laida reguliarių paštų	\$55.00		

Vyriausias redaktorius — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpulis

Moderatorius — Irena Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų kainą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors šlėkti.
- Redakcija straipsnius taip savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiikyti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4847 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyt. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
primami aboliucijai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaime ir ligoninėje
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-528-6855
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hamtramck Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, M.D.
Akų ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-0622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-3709

TAUTOS ŠVENTĖ

Sekmadienį, rugsėjo 10 d., Sv. Antano bažnyčioje bus minima Tautos šventė. Mišios bus aukojamos už Lietuvos laisvės gynėjus. Mišias aukos Lietuvos Salių sąjungos išėvijoje vyr. kapelionas kun. Alfonsas Babonas. Mišiose organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

Regina Juškaitė
Švobienė

• Legendinis Lietuvos krepšininkas, Kūno kultūros ir sporto departamento generalinis direktorius Rimas Kurtinaitis dar šią savaitę žada apsispręsti, ar kels savo kandidatūrą į Seimą. „Labai ilgai galvoti negaliu, nes kitaip nespėsiu surinkti būtinų tūkstančių rinkėjų parašų“, teigė buvęs Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės žaidėjas. R. Kurtinaitis, kaip nepriklausomas kandidatas, varžytis del Seimo nario vietos norėtų Kauno Panemunės rinkimų apygardoje.

• Kas nemoka šokti, kaltina grindis.

Lietuvos universitetų studentai, dalyvaujantys vasaros atostogų darbo programoje, Cape Cod, MA. Iš k. Mindaugas Kiaupa, Justinas Bojanauškas ir Tomas Ligeika

PLB SEIMU PASIBAIGUS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seime 2000 m. rugpjūčio 15-20 d. Vilniuje dalyvavo 129 Lietuvių Bendruomenių bei Jaunimo Sąjungų pirmininkai ir rinkti atstovai iš 28 kraštų. Buvo atstovaujama: Argentina, Australija, Austrija, Baltarusija, Belgija, Brazilija, Didžioji Britanija, Estija, Gruzija, Italija, JAV, Kanada, Karaliaučiaus sritis, Kazachstanas, Kolumbija, Latvija, Lenkija, Moldova, Prancūzija, Rusija, Sibiras, Švedija, Šveicarija, Ukraina, Urugvajus, Uzbekija, Venesuela, Vokietija. Svečių teisėms dalyvavo: Ispanija ir Nauji Zelandija. Negalėjo atvykti atstovai iš Danijos, Olandijos ir Vengrijos.

PLB X Seimo prezidentu išrinktas: pirmininkas Juozas Plikauskas (JAV), pavaduotojai Algimantas Gečys (JAV) ir Saulius Varnas (Australija). Sekretoriavo Edmundas Janušas (Vokietija), Renata Geimaitė (Rusija) ir Stasė Vaskelienė (JAV).

I naują PLB valdybą tejų metų kadencijai (2000-2003) buvo išrinkti (116 balsais už, 3 balsais prieš, 1 balsas šaldytas iš 120 balsavusių): Vytas Kamantas (JAV), Irena Kucienė (JAV), Milda Jankauskienė (JAV), prof. dr. Bronius Makauskas (Lenkija), kun. Edis Putrimas (Kanada), Algis Rugienius (JAV), Mirtė Šmitienė (Vokietija), Gabrielius Žemkalnis (Australija), Laima Žlobienė (JAV). I valdybą taip pat įeina ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas Rimas Bačiulis (Vokietija). Nauja valdyba sa-

vo pirmininku išrinko Vytą Kamantą ir PLB atstovu Lietuvoje Gabrielį Žemkalnį.

I PLB Garbės Teismą kandidatavo 12 asmenų ir buvo išrinkti: Saulius Varnas (Australija), Juozas Plikauskas (JAV), Viktoras Baltutis (Australija), Eugenijus Čuplinskas (Kanada) ir Arminas Lipšys (Vokietija). Garbės Teismo kandidatais išrinkti: Petras Bielskis (Australija) ir Jūratė Grigonytė (Australija).

I PLB Kontrolės Komisiją kandidatavo 10 asmenų ir buvo išrinkti: Horstas Žibys (JAV), Algimantas Gečys (JAV), Stasys Dalius (Kanada) ir Rūta Žilinskienė (Kanada).

Naujos PLB valdybos adresas: Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Lithuanian World Community, 1107 Pinewood Drive NW, Grand Rapids MI 49544-7969 USA.

Tel. (616) 791 7333
Faks. (616) 791 7888
El. p. plbvaldyba@aol.com
PLB atstovybės adresas:
PLB atstovybė Lietuvos Respublikos Seimo III rūmai, 215 k.

Gedimino pr. 53
Vilnius 2002
Lietuva-Lithuania
Tel. (370-2) 396 156
Faks. (370-2) 396 264
El. p. plbav@lrs.lt

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X seimo rezoliucijų santrauka

„Dėl Lietuvos siekio tapti Šiaurės Atlanto Alijanso (NATO) nare ir dėl integracijos į Europos Sąjungą“. Pasaulio

Karaliaučiaus srities lietuvių vaikai su mokytojomis ekskursijoje prie kun. Kristijono Donelaičio koplyčios.

Lietuvių Bendruomenės X Seimas ragina visas Lietuvos generacijas siekiančias politines partijas prieš rinkimus į Lietuvos Respublikos Seimą nedviprasmiškai pasisakyti, kad bus siekiama kvietimo į NATO 2002 metais ir integracijos į Europos sąjungą 2004 metais ir dėl to bus efektyviai deramasi.

„Dėl Lietuvos ir Lenkijos santykių bei lietuvių tautinės mažumos Lenkijoje“ išreiškia pageidavimą, kad pasienio uždardos lokalizavimo Punksko valsčiuje (Lenkijos Respublika) klausimas būtų sprendžiamas Lenkijos lietuvių bendruomenės, Punksko valsčiaus tarybos ir Pasienio apsaugos vyriausiosios komendantūros dialogu.

„Dėl lietuvių tautos tremimo paminėjimo“ atkreipia kraštų lietuvių Bendruomenių dėmesį ir ragina visapusiškai prisijungti prie 2001 metais vyksiančių renginių, skirtų aktyviausią Lietuvos žmonių išvežimo ir įkalinimo, lietuvių tautos tremties 60-metui paminėti.

„Dėl Lietuvos gyventojų genocido“ atkreipia ypatingą dėmesį į Respublikos prezidento sudarytą Tarptautinę komisiją, kuri tiria ir objektyviai vertina ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimus; prašo Lietuvos Respublikos Seimą apsispręsti nutarimo projektą dėl Lietuvos genocido vykdytojų skulptūrų ekspozicijos Gruto parke.

„Dėl Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos vyriausybės“ prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybę nekeisti Tautinių mažumų ir išeivijos departamento statuso, o jeigu būtų reorganizuotos visos be išimties prie Vyriausybės veikiančios įstaigos ir Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas būtų pri-

jungtas prie Kultūros ministerijos, tai Departamento generaliniam direktoriui suteikti viceministro statusą.

„Dėl Lietuvos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės statuso“ Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gegužės 27 d. nutarimą „Dėl Vyriausybės įstaigų reorganizavimo“, taip pat pabrėždamas ypatingą archyvų svarbą tautos ir valstybės atečiai, prašo nekeisti Lietuvos archyvų departamento statuso.

„Dėl dvigubos pilietybės ir vizų“ kreipiasi į Pilietybės reikalų komisiją, Respublikos Prezidentą ir Lietuvos Respublikos Seimą ir ragina skubos tvarka pradėti Pilietybės įstatymo pakeitimo įstatymo priėmimo procedūrą, kad būtų suteikta galimybė lietuvių kilmės Lietuvos Respublikos piliečiams, išvykusiems iš Lietuvos po 1990 m. kovo 11 d. ir priėmusiems kitos valstybės pilietybę, išlaikyti Lietuvos Respublikos pilietybę.

„Dėl tarptautinio kongreso „Komunizmo nusikaltimų įvertinimas“ sveikina Lietuvą, kuri emėsi iniciatyvos ir surėngė „Komunizmo nusikaltimų įvertinimas“, skirtą komunizmo idejai pasmerkti; pareiškia, kad Kongreso idėja turi būti išlaikyta gyvos ir jai būtina plačiai paskleisti pasaulyje; skatina kraštų lietuvių Bendruomenes remti tribuno antrąją sesiją, kuri įvyks 2000 metų rugpjūčio 4-6 dienomis Vilniuje.

„Dėl Valdovų rūmų atkūrimo“ prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybę nedelsiant priimti nutarimą atkurti Valdovų rūmus. Tai būtų tinkamiausias būdas autentiškoms rūmų liekanoms išsaugoti ir eksponuoti. Pasirūpinti, kad dar šiemet būtų tę-

siami tyrimai, projektavimas ir rūmų liekanų konservavimas.

„Dėl Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų“ Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas ragina visus užsienyje gyvenančius Lietuvos Respublikos piliečius, turinčius Lietuvos Respublikos pasus, aktyviai dalyvauti balsuojant Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose šių metų spalio mėnesį.

„Dėl švietimo reikalų“ skatina visų kraštų mokyklose dėstyti lietuvių Bendruomenės istoriją, mokinius supažindinti su Bendruomenės gyvenimu ir veikla.

„Dėl Vasario 16-osios gimnazijos“ prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybę šiai mokyklai ir jos bendrabičiui suteikti reikalingą finansinę paramą.

„Dėl kultūros reikalų“ prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybę numatyti valstybės biudžete lėšas pasaulio lietuvių lituanistikos archyvų tvarkymo darbams; prašo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybą kreiptis į Lietuvos Respublikos institucijas, kad profesoriui, visuomeniniam veikėjui, ELTOS įkūrėjui Juozui Eretui atminti būtų išleistas Lietuvos pašto ženklas.

„Dėl jaunimo reikalų“ ragina kraštų lietuvių bendruomenes moraliai ir finansiškai paremti X Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos kongresą, kuris vyks Australijoje 2000 metais, atkreipti dėmesį į Rytų kraštų ir Pietų Amerikos jaunimo finansinę padėtį, kad Kongrese dalyvautų bent po vieną kiekvieno krašto jaunimo sąjungos atstovą; ragina Vakarų kraštų didžiąsias lietuvių Bendruomenes finansiškai paremti Rytų kraštų lietuvių Bendruomenių atstovus.

PLB infor.

Danutė Bindokienė

Argi iš lietuvių žaizdų nealma kraujas?

Šią vasarą daug kalbėta ir rašyta apie Lietuvos kancias, patirtas okupacijų metais. Vilniuje net buvo suruoštas vadinamasis tarptautinis tribunolas komunistams nusikaltimams iškelti, deja, praslinkęs kaip be gilesnio atgarsio. Tad nereikia stebėtis kartėliu ir nusivylimu, kurį jaučia tas kancias kentėjusieji, matydami, kad jų niekas negirdi — ir nenori girdėti; nemato — ir nenori matyti. Tų žmonių: buvusių politinių kalinių, tremtinių, partizanų, rezistencijos dalyvių bei kitų, patyrusių vienokias ar kitokias skriaudas iš raudonojo okupanto, dienos slenka gyvenimo vakarop. Norėtų jie kalbėti ar net garsiai šaukti, kad tai, ką lietuvių tauta išgyveno okupacijos dešimtmečiais, nebūt užmiršta, bet istorijos puslapiuose tiksliai įrašyta, kaip pamoka būsime kartoms, kaip paminklas visiems kentejusiems — ir iškentejusiems, bet nepalūžusiems, neatsisakiusiems savo krikščioniškųjų, tautinių, moralinių ir paprasčiausių žmoniškumo principų.

O tokių „kietasprandžių“ buvo dauguma. Argi ne jie savo kanciomis išpirko tėvynei laisvę? Kodėl šiandien nenorima pripažinti stebuklo ir priskirti nuopelnus tiems, kurie jų vertė? Tačiau ir vėl — nekalbėkime vien savame ratelyje, o eikime į kitatautių visuomenę, kuri galbūt bus imlesnė ir atviresnė mus išklausyti. Tiesa, pastaraisiais metais (bent Amerikos žiniasklaidoje) gan dažnai pasitaiko šurpių istorijų apie įvairiose pasaulio šalyse diktatūrų ir kraštinių režimų vykdomą smurtą prieš kitaip manančius, tikinčius, atsisakiusius nusilenkti. Apstu nekaltųjų liudijimų ir kankintųjų pasmerkimų, bet vis tik atrodo negana, vis dar ne viskas išsakyta... Tad kodėl lietuvių tauta neturėtų įsijungti į tą nuskrustausių raudos chorą? Argi iš lietuvių žaizdų nealma tokių pat spalvos kraujas, kaip žydų, serbų, somalių, čekų ar kurių kitų?

Š.m. liepos 22 d. Australijoje leidžiamas laikraštis „Herald Sun“ aprašo vienos lietuvių kancijų kelių nacių ir sovietų okupacijos metais (John Masanauskas. „Ignored in their suffering“). Atrodo, kad šį straipsnį išaukė latvio Konrads Kalejs, apkaltinto žydų žudymu nacių okupacijos laikais, atvejais. Rašoma, kad iki šiol Izraelis atsisakė kooperuoti su Lietuva dėl grėsinimo teisti buvusio sovietų pareigūno, kaltinamo žiauriaus nusikaltimais sovietmečiu, tačiau lietuvių tauta nuolat vadinama „žydšaudžiais ir nacių kolaborantais“, nors tūkstančiai lietuvių, rizikuodami savo gyvybe, gelbėjo pasmerktuosius žydus, o tų „žydšaudžių“ buvusi tik saujelė.

Ilgokame straipsnyje, iluotruotame dviem nuotraukom, rašoma apie vieną tokią lietuvių — eilinę moterį — išgelbėjusią nuo mirties du mažamečius žydų vaikus. Apie savo motinos Konstancijos Brazenienės (galbūt Brazenienės, nes straipsnyje nėra lietuviškų ženklų) drąsą ir ryžtą žurnalistas pasakoja Vida Vaitiekūnienė. Kartą ji paklaususi mamos, ar nebijojo imtis tokio rizikingo darbo, juo labiau, kad galėjo nukentėti ir visa šeima. „Aš labai bijojau. Bet pagalvojau, gal Dievas man padės. Jeigu aš nebūčiau ką nors dariusi, tie vaikai tikrai būtų buvę nužudyti“, paprastai atsakiusi mama.

Abu vaikai — Sarah Capelowitz ir Alex Gringauz — išliko, užaugo ir gyvena Vakarose. Bet K. Brazenienė gyvenimas suteikė dar daug kancijų. Kai bolševikai antrą kartą okupavo Lietuvą ir dukrė ragino motiną bėgti, Brazenienė atsisakė, nes nenorėjo palikti be globos savąją mamą ir anytą. 1948 m. lapkričio mėnesį ji buvo deportuota į Sibirą, kur išbuvo iki Stalino mirties. Motina iš Sibiro į Lietuvą grįžo 1956 metais. Nuo to laiko dukrė dėjo pastangas, kad sovietai leistų senutei emigruoti į Australiją. O tų pastangų reikėjo tikrai daug, kol 1966 m. pagaliau buvo nusileista ir dukrė susitiko su motina jau laisvoje šalyje. Brazenienė mirė 1970 m., bet dar turėjo progos susitikti su išgelbėjusiais žydais, o 1985 m. Izraelis po mirties jai suteikė Teisiųjų medalių už žydų gelbėjimą.

Vida Vaitiekūnienė sako suprantanti žydų tautos troškimą, kad visi, kalti dėl jos kancijų Antrojo pasaulinio karo metais, būtų patraukti atsakomybėn. Tačiau ji negali suprasti, kaip visa Lietuva gali būti apkaltinta holokaustu. Juk lietuviai nemažiau nukentėjo nuo abiejų okupantų, kaip ir žydai.

tydų žudymu nacių okupacijos laikais, atvejais. Rašoma, kad iki šiol Izraelis atsisakė kooperuoti su Lietuva dėl grėsinimo teisti buvusio sovietų pareigūno, kaltinamo žiauriaus nusikaltimais sovietmečiu, tačiau lietuvių tauta nuolat vadinama „žydšaudžiais ir nacių kolaborantais“, nors tūkstančiai lietuvių, rizikuodami savo gyvybe, gelbėjo pasmerktuosius žydus, o tų „žydšaudžių“ buvusi tik saujelė.

Ilgokame straipsnyje, iluotruotame dviem nuotraukom, rašoma apie vieną tokią lietuvių — eilinę moterį — išgelbėjusią nuo mirties du mažamečius žydų vaikus. Apie savo motinos Konstancijos Brazenienės (galbūt Brazenienės, nes straipsnyje nėra lietuviškų ženklų) drąsą ir ryžtą žurnalistas pasakoja Vida Vaitiekūnienė. Kartą ji paklaususi mamos, ar nebijojo imtis tokio rizikingo darbo, juo labiau, kad galėjo nukentėti ir visa šeima. „Aš labai bijojau. Bet pagalvojau, gal Dievas man padės. Jeigu aš nebūčiau ką nors dariusi, tie vaikai tikrai būtų buvę nužudyti“, paprastai atsakiusi mama.

Abu vaikai — Sarah Capelowitz ir Alex Gringauz — išliko, užaugo ir gyvena Vakarose. Bet K. Brazenienė gyvenimas suteikė dar daug kancijų. Kai bolševikai antrą kartą okupavo Lietuvą ir dukrė ragino motiną bėgti, Brazenienė atsisakė, nes nenorėjo palikti be globos savąją mamą ir anytą. 1948 m. lapkričio mėnesį ji buvo deportuota į Sibirą, kur išbuvo iki Stalino mirties. Motina iš Sibiro į Lietuvą grįžo 1956 metais. Nuo to laiko dukrė dėjo pastangas, kad sovietai leistų senutei emigruoti į Australiją. O tų pastangų reikėjo tikrai daug, kol 1966 m. pagaliau buvo nusileista ir dukrė susitiko su motina jau laisvoje šalyje. Brazenienė mirė 1970 m., bet dar turėjo progos susitikti su išgelbėjusiais žydais, o 1985 m. Izraelis po mirties jai suteikė Teisiųjų medalių už žydų gelbėjimą.

Vida Vaitiekūnienė sako suprantanti žydų tautos troškimą, kad visi, kalti dėl jos kancijų Antrojo pasaulinio karo metais, būtų patraukti atsakomybėn. Tačiau ji negali suprasti, kaip visa Lietuva gali būti apkaltinta holokaustu. Juk lietuviai nemažiau nukentėjo nuo abiejų okupantų, kaip ir žydai.

PLB pirmininkas Vytas Kamantas.

LIETUVOS II EUCHARISTINIS KONGRESAS

Nr. 7

Sesuo Benedikta sakė, kad duoną lauzyti nėra lengva, nes šis veiksmas yra ir mirties ženklas. Tačiau sykiu jis suteikia gyvybę, nes duona laužoma, kad būtų valgoma ir duodama kitiems. Anot jos, dalijimasis labai reikšmingas veiksmas bendruomenei. Jėzus turėjo galimybę valgyti duoną vienas, bet jos atsisakė ir dalijosi ja su mokiniais. Tai Jėzus dovanoja mums. Tokiu būdu Jis dovanoja save mums. „Mes susirinkome dalytis duona vieni su kitais. Ką darome su duona, tą darome ir su savo širdimi“, — kalbėjo sesuo Benedikta. Ji pabrėžė, kad Komunija yra priešinga individualizmui, taip pat supažindino su savo Vilniaus Pal. Jurgio Matulio parapijoje įgyta bendruomenine patirtimi. Vargonininkė patirtimi bendruomenėje dalijosi ses. Virgijai.

Mažoji Prisikėlimo bažnyčioje kun. Julius Sasnauskas, OFM, konferencijoje „Eucharistija ir Dievo žodis“ kalbėjo apie Žodžio ir aukos liturgijos neatsiejamumą, apie neteisingą požiūrį, kai Žodžio liturgija kai kada būdavo traktuojama tik kaip konsekracijos „papildymas“. „Dievo žodis yra esminė liturgijos dalis“, — pabrėžė kun. J. Sasnauskas. Pasitelkdamas Emauso mokinių istoriją iš Luko Evangelijos, jis pailustravo Dievo žodžio ir Eucharistijos ryšį. Kun. J. Sasnauskas vaizdžiai pavadino Dievo žodį „žvilgsniu į visą Išganyto istorijos panoramą“. Toliau kalbėjo apie Eucharistijos „genealogiją“ Senojo Testamento įvaizdžiuose, lygindamas ją su Jėzaus genealogija Mato ir Luko evangelijose. Kun. J. Sasnauskas parodė,

kad Eucharistijos teologiją sudaro skirtingos tradicijos. Apaštalas Paulius mokyme apie Eucharistiją ypač pabrėžė Bažnyčios vienybę, palyginęs Eucharistijos įsteigimo aprašymus sinoptinėse Evangelijose. Jis ypač akcentavo Bažnyčios paprastumą ir prieinamumą kiekvienam, be išimties. „Dievas yra paprastas ir prieinamas. Mes matome tą dvasią, kuri plečia Bažnyčios ribas — Jėzaus artumą. Bažnyčia vis labiau tampa atvira Jėzaus Kristaus deka“. Jis apžvelgė evangelijose aprašytą apaštalų elgesį prieš Kristaus kanciją. Konferencijos dalyviams taip pat priminė Paulių, kuris atvyksta į Korintą, išgąsdintas to laiko paratrijų bei pagoniško pasaulio ydų, ir patiria Jėzaus apsiėsimą „Nebijok!“ Anot jo, tai viltis ir raginimas visiems, kurie galbūt dar nepažįsta Jėzaus.

I Šv. Gertrūdos bažnyčia gausiai susirinkę. Kongreso

dalyviai klausėsi tėvo Renaud Marie Desplanches vedamos konferencijos „Eucharistija ir intymi bičiulystė“. Tėvas Renaud Marie yra Šventojo Jono kongregacijos narys, 1993 m. įkurto šios kongregacijos vienuolyno Vilniuje prioras. Kun. Renaud Marie pirmiausia klausytojams priminė Jėzaus žodžius iš Jono evangelijos: „Jūs vadinate aš draugais“. Šie žodžiai mums atrodo nauji, keisti, neįprasti. Dievas — begalinis, amžinasis Kurėjas savo kurinį žmogų pavadino draugu. Toliau apžvelgė septynis dieviškosios draugystės aspektus, pamazu savo klausytojus veddamas prie Eucharistijos esmės. „Jei turime gerą draugą, — kalbėjo vienuolis, — mums norisi būti su juo kartu. Jei negalime su draugu matytis, draugystė pamazu miršta“. Jėzus visada, iki pasaulio pabaigos, yra Eucharistijos duonoje.

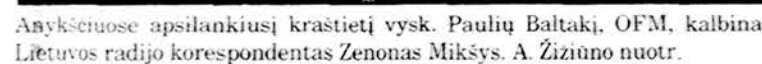
(Bus daugiau)

Eucharistinio kongreso Jaunimo diena įvyko t. pranciskonai. Iš Rotušės aikštės eisena į Sporto halę. Algirdo Kaurio nuotrauka

PASAULIO ANYKŠTĖNŲ ŠVENTĖS VAIZDAI

A. A. Naujokaitis

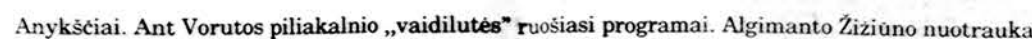
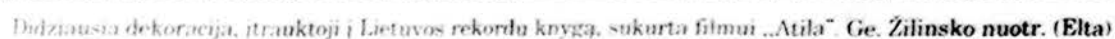

DIDŽLAUSLA DEKORACIJA

Agentūra „Factum” prie
Lietuvos kultūros fondo į Lie-
tuvos rekordų knygą įrašė
pirmąjį rekordą iš dekoracijos
sritys. Jis pasiektas Lietuvos
kino studijoje, kuriant istorinį

vaidybinį serialą „Atila” apie V amžiaus hunų kovas, užkariaujant Romos imperiją.

Hollywood kino bendrovės „Studio USA“ užsakymu buvo pastatyta didžiausia vientisa erdvinė dekoracija, pavadinta „Apijaus kelias“. Tai 160 m il-

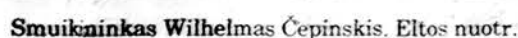
**M.K. ČIURLIONIS
MASKVOJE**

Š.m. rugsejo pabaigoje Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras Maskvoje surengs koncertą, skirtą dailininko ir kompozitoriaus Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 125-osioms gimimo metinėms.

Koncertas vyks rugsejo 27 d. Maskvos konservatorijoje. Kartu su Juozo Domarko vadovaujamu orkestru koncer-

tuos smuikininkas Vilhelmas Čepinskis. Jubiliejinę progą surengtoje parodoje bus demonstruojami faksimiliniai M. K. Čiurlionio dailes darbai, atspaudai. Veliau iš Maskvos ekspozicija keliaus į kitus Rusijos miestus.

M. K. Čiurlionio jubiliejui skirtus renginius organizuoja Lietuvos ambasada Maskvoje kartu su Lietuvos Kultūros ministerija ir Maskvos merija.

**M.K. ČIURLIONIS
DRUSKININKUOSE**

Su „Druskininkų vasara 2000“ atsisveikinta praėjusį savaitgalį, šeštadienį, rugpjūčio 4 d., klausytojams pateikiant dar keturis koncertus. Druskininkų muzikos mokykloje meistriskumo kursus vainikavo jaunųjų smuikinių koncertas, o M. K. Čiurlionio atminimui skirtame muziejuje koncertavo pianistas Dainius Puodziukas ir smuikinkas Linas Valickas bei kameriniai ansambliai.

Šeštadieniui skirtą programą baigė M. K. Čiurlionio 125-osioms gimimo metinėms skirto kūrinii konkursu laureatų koncertas ir apdovanojimas „Lietuvos“ sanatorijoje. Konkursą surengė Čikagoje veikianti Amerikos lietuvių meno draugija, JAV LB Kultūros taryba ir Lietuvos Kompozitorių sąjunga. Geriausia pripažinta komp. Remigijaus Merklio kompozicija „Mikstas“; antrą vietą laimėjo Mindaugo Urbaicio kūrinys „Ramybė“, trečią — Vytauto Barkausko kompozicija „Karalaitės kelionė“. Šiuos kūrinius koncerte atliko mums, ypač Čikagoje, gerai pažįstamas pianistas Rokas Zubovas su žmona Sonata Deveikyte-Zuboviene ir Valstybinis Vilniaus Stvgziniu kvartetas.

„Druskininkų vasara 2000“
baigėsi jungtiniu visų šių
metų festivalio dalyvių kon-
certu „Draugystės“ sanatori-
joje. (Elta)

KAS YRA „HITAI“?

Nagi, tai garsajuostese ir kompaktines plokstelse isleisti lietuvisku dainu rinkiniai, pavadinti „Panele – vasaros hitai“ (matyt, tai dar vienas „naujadaras“). Isleido irasu bendrove „Koja Records Group“, sudariusi keturiolikos populiariausiu Lietuvos atlikēju kuriniu rinkini.

Sudarant albuma, buvo žvelgama į tai, kokie atlikėjai yra populiariausi tarp žurnalo „Panele“ skaitytojų. Į rinkinį pretendavo 25 dainos. Į albumą pateko Andriaus Ma-

montovo, Deivio, Marijono Mikutavičiaus, „Mango“, „Funky“, „Lemon Joy“, „Pikaso“, „Biplan“, SEL ir kitų atliekų bei grupių kūriniai. Albume yra ir grupės „Naktinės personos“ bei Astos Stašaitytės atliekama daina „Tik vienas zodis“. Daina siemiet specialiai rinkiniui „Panelė — vasaros hitai“ buvo perrašyta profesionalioje studijoje. Pirmą kartą „Naktinės personos“ ir A. Stašaitytė šią dainą atliko 1997 m. viename „M-1 Gyvai“ koncerte.

SKELBIMAS

• ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksas
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews.
No exp. necessary. Will train. Must
have valid driver's license and trans-
portation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing
Tel. 800-820-6155.

**Kalame visų rūšių „sidings“
„soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir
dengiame stogus. Skambinti
Romui tel. 630-774-1025.**

Reikalanga vidutinio amžiaus moteris, gyvenanti Marquette Parko apyl. dirbti nepilną darbo savaitę namų valymo darbuose. Anglų k. nebūtina. Skambinti tel. 773-376-2723, mob. 263-7898

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-8624

 RAYMONDA SOLODOVIENE
Mortgage Consultant
6710 N. Crawford, Lincolnwood, IL 60466
Res. 773-271-0338; Pager 847-674-3777
Fax 847-674-1802

Reklamuehite
DANCE!
773-585-9500

PARKFIELD FORD
*** June sedis najo ar naukoto automobilis, „van“,**
sunkvežimio, „sports utility vehicle“ žamonia kaimoniai!
*** Niekada kreditu istorija? * Niekadaite anglijaiti?**
 Ne problem! Vairuoti automobilį galite jau šiandien! Pritamame
 visus pareiskimus kreditui gauti. Taip pat sutvarkome finansine-
 visus, neziurint kreditu istorijos. Nepraileiskite šios progos!
 Užsikite pas mus:

11400 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60655
Tel. 773-239-7900, fax 773-239-9296
E-mail: pparkfield@aol.com ir pasikalbėkite su
ASTA FIBLER
Certified Auto Sales Consultant

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
OFF: (773) 586-5880
HOME (708) 425-7180
FAX: (708) 586-4010

RIMAS LSTANKUS

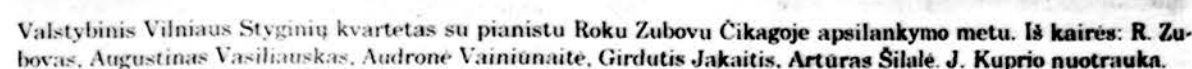
Greitas ir sąžiningas patamavimas
Nuosavybių įkainavimas veltui
Perkame ir parduodame namus
Pensininkams nuolaide

**Need experienced
cleaning people.**
New construction,
full time, \$7 an hr. Call
312-307-3337

**Perkate automobilį?
Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Ką tik atvykote į JAV?
Ne problema!
Žemos automobilų kainos!
Žemiausi finansavimo %!
Maži mėnesiniai mokesčiai!
Nėra pradinio mokesčio!
Gulėsite sėdėti už vairo šlaunies
(630) 579-1857**

Pirduodu 3 sklypus Beverly
Siores, IN: 1. Beach St.,
33800 pedų x 128 pedų, 1 bl.
nuo zero. 2. Hutchinson Ave.,
37000 pedų x 148 pedų, 1 bl.
nuo zero. 3. Underwood ir
Myrtle gatvių kampas, 32,500
x pedų x 210 pedų, 1-1/2 bl. nuo
zero. Krepšitis: **Edvardas**
Austras, 781-665-5563 arba
John Nagy, Caldwell Realty,
tel. 219-872-0626

**Padedame paruošti do-
kumentus studento vizai
gauti. Skambinkite:
773-398-5477 arba
773-220-4950.**

OKUPUOTA VALSTYBĖ, NEBUVO SOVIETŲ RESPUBLIKA

Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio kalba Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seime 2000 m. rugpjūčio 16 d.

Sveikinu Pasaulio lietuvių seimą Lietuvos valstybės Seime. Dar kartą įsitikinome, kad pasaulio lietuviams Lietuva ir Vilnius — tai pasaulio centras. Po 50-ties metų su kapojimo į gabalus ir lietuvių išcentravimo po visus kontinentus šiandien vėl turime laisvą Lietuvą. Bet Lietuva gali būti pasaulio centras lietuviams, tik išlikdama nepriklausoma valstybe. Kai per pusę šimtmečio pasaulio lietuvių padėjo dar sykį sukurti politiškai pripažintą nepriklausomą Lietuvą, taip o-bar visi kartu turime išlaikyti ją atvirą ir nepriklausomą, sustiprinti ją kaip Vakarų demokratijų civilizacinės šeimos nary. Gravitacija atgal į pa-siaušusį Vakarams posovietinį narvą būtų prazūtinga mūsų demokratijos pasiekimams ir viltims. Čia ne tik mes, kažka-darantys Lietuvą, bet ir pa-saulio lietuvių ir jų įkūnijanti Pasaulio Lietuvių Bendro-menė turi daug nebaigto dar-bo. Tegul būna daug kur, vi-sur jūmyse juntama ne tik rūpestis, bet ir pašaukimas, kaip įtvirtinti Lietuvą Vakarų civilizacinėje erdvėje. Kaip at-sverti buvusios okupuojamos valstybės norą vėl eiti į Ba-tijos sceną šeiminkės vaidme-nyje. Kaip atsverti baugini-mus, spaudimą ir papirkimą. Kaip gaivinti lietuvių širdyse garbės jausmą. Štai keli už-daviniai, kad mūsų pasaulio centras išliktų ir kad jis iš-liktų patrauklus.

As-tariuosi, kad jūsų asme-nyje galiu kreiptis į visus pa-saulio lietuvius Lietuvos rei-ka-lu ir dar konkrečiau. Jūs gerai suprantate, kas yra Lie-tuvos nepriklausomybės ga-rantijos už Lietuvos ribų. Apie tai girdėjau šiandien, kalban-tis iš ryto per radiją, apie tai žo-ditė ir vyskupas P. Baltakis. Nepriklausomybės ir ūkio pa-kėlimo garantija yra Šiaurės Atlanto Aljansas — NATO. Paaiškinkite jį, kurie su-prantate, paaiškinkite sesėms ir broliams Lietuvoje, kurie yra žiauriai ir intensyviai klaidinami. Nenustebkite pa-matę gana dideliame Kauno laikraštyje straipsnį, kad Lie-tuva dabar jau militaristinė valstybė, kurioje vien kariuo-menei skiriamas dėmesys ir lėšos, o kariuomenei vadovau-ja kažkokie „amerikonai“. Jūs

iš tolo atpažinsite, kieno tai balsas. Lietuvoje ne visi nori atpažinti.

Turbūt jums, kaip ir mums, seniai nusibodo ir tie argu-mentai, kurie iš tikrųjų yra paskutiniai argumentai prieš Lietuvos narystę NATO, kai Rusija turi į mus neva kaž-kokių teisių, todėl, kad mes buvome Sovietų Sąjungos da-lis, sovietinė respublika. Mums tai tikrai nusibodo ir mes priėmėme specialų įstaty-mą dėl sovietų okupacijos ža-los atlyginimo. Tai nuskam-bėjo, turėjo atgarsio, ir tas žo-dis dabar yra įkirstas į są-monę ir Lietuvoje, ir Rusijoje, ir Vakaruose. Okupacija. Okupuota valstybė nebuvo sovietų respublika. Štai tą aš norėčiau, kad jūs taip pat per-duotumėt ir lietuvių bendruo-menėms, ir per jas kitų šalių visuomenėms — kad toks ar-gumentas, kokį mes išgirdome kaip atsakymą iš Maskvos, kad Lietuva apskritai nebuvo okupuota, būtų sutinkamas su pasibjaurėjimu ir juoku.

Štai yra kalba apie Lietuvos būvį, apie jos teisinį statusą ir praeitį nuo 1940 metų, ir ateitį, nes tokiu atveju argu-mentas prieš Lietuvos laisvę pasirodys ypač silpnas.

Dar vienas bruožas, kurį jūs galite matyti iš tolo ir galite manyti, kad tai atsiktiniai dalykai, o aš norėčiau, kad jis būtų teisingai matomas — tai demonstratyvios fašizmo apa-raiškos. Jos nėra kokios nors sąvaimės atstovavimas, kaip kokie skustagalviai kitose valstybėse, ar tai būtų Rusi-joje, ar Vokietijoje, ar dar kur nors. Tai yra būdas kompro-mituoti Lietuvą, o jeigu Lietu-va bus šiuo būdu kompromi-tuojama ir sėkmingai kompro-mituojama, ji gali atsidurti tarptautinėje izoliacijoje, o izo-liacija nebūna ilga. Tada laimi kita gravitacija — gravitacija į Rytus. Štai kodėl aš nematau, kad tai atsiktiniai reiškiniai, kai kurie nors bedarbiai ber-niukai nežinia iš kur turi daug pinigų plėtoti savo veik-lą. Aš noriu, kad lietuviai vi-sur pasaulyje tai gerai su-prastų ir žinotų, ką atsakyti į priekaištus, kurių netruksime išgirsti: „Štai pas jus svasti-kos, štai pas jus nacių vėlia-vos, štai jūsų naujieji politi-kai“.

Prašau paramos.

„ŽEMAIČIŲ ŽEMĖ“ DAR GYVA

Jau kuris laikas nieko nera-sėme apie žurnalą „Žemaičių žemė“, nuo 1993 metų spalio pasirodė viena kartą per metų ketvirtį. Jis 1993-1995 m. buvo spausdinamas Klaipėdo-je, o nuo 1995 m. Nr. 3 — Vil-niuje.

Ši istorijai, kalbai, švieti-mui, mokslui, literaturai ir tradicijoms skirta leidinių pa-ruošia Žemaičių kultūros re-dakcija (vyr. redaktorė Da-

nutė Mukienė). Ši redakcija taip pat yra paruošusi ir iš-leidusi 22 knygas, kurių vė-liausiai išėjusi liečia Varnių kunigų seminariją (autorai Zita Genienė ir Jonas Genys). Čia reikia pažymėti, kad vie-nu iš leidinių yra cikagietis žemaičių poeto Apolinaro Bag-dono eilėraščių rinkinys „Ne-mirštancios pėdos“.

Mus pasiekė du pirmieji šių metų „Žemaičių žemės“ nu-meriai, kaip ir anksčiau, daro puikų įspūdį visais atžvilgiais. Spalvoti viršeliai su gražiomis nuotraukomis traukia skaity-tojų akį, na, ir jo lauzymas (maketavimas) bei atspausdi-nimas yra be priekaištų. Jeigu kai kurie Lietuvoje leidžiami leidiniai mažai kreipia dė-mesio į išorinę išvaizdą, tai to-kiems „Žemaičių žemė“ galėtų būti pavyzdžiu, iš kurio derėtų pasimokyti.

2000 m. „Žemaičių žemės“ Nr. 1 yra skirtas tarmėms. Pradžioje yra cituojamas filo-sofas Krescencijus Stoskus,

Los Angeles, Calif., bendruomenininkai, atlikę savo pareigą — balsavę XVI JAV LB tarybos rinkimuose Šv. Kazimiero parapijos saleje. Iš kairės: Žukas, A. Raulinaitis, K. Reivydas, L. Polikaitis ir V. Keblys. A. Nelsienės nuotr.

kuris štai ką sako apie tar-mes:

„Šiuo metu nėra stipresnio pamato kultūrai atgaivinti kaip tradicija. O tarmės ir yra kalbos tradicija. Šiuo atžvilgiu atkurti gyvosios tarminės kal-bos tradiciją yra svarbu ne tik tam, kad ta tradicija sudarytų bendrinės kalbos šaltinį, bet kad ji, kaip tautos dvasinis turtas, atgautų savo prestižą, kad žmonės nesigedytų savo tarmėmis kalbėti“.

Atrodo, kad „Žemaičių žemė“ ne tik propaguoja žodinę žemaičių tarmę, bet ir rašyti-nę. Tad šio žurnalo pusla-piuose dalis rašinių išspaus-dinta žemaičių kalba. Tai, žino-ma, yra gerai tiems, kurie gali suprasti, kas yra norima pasa-kyti. Nors kiek ilgiau prie tokių rašinių pasidėjus, gali-ma išgilti ir į jų turinį.

Čia talpinamas pasikalbėji-mas su Valstybinės lietuvių kalbos prie Lietuvos Respubli-kos Seimo pirmininke Dan-guole Mikulėniene, pavadin-tas „Tarmės — kalbos gyvybės šaltinis“. Čia yra akcentuojama: „Visuomenei reikia pra-dėti didžiulius tuos, ką ji turi. Lietuvių bendras bruožas — nevertinti to, ką gero turi ir tol, kol turi“. Šia pastaba nori-ma atkreipti dėmesį į didesnį susidomėjimą bei pagarbą tar-mėms.

Tame numeryje randame Alekso Girdenio ir Juozo Pa-brėžos idomų straipsnį „Tarmių reikšmė“, Jono Kubiliaus — „Tarmių tyrinėjimai Lietuvo-je“, Kazimiero Prūsinsko „Lat-vių kalbos formos“, Donato Ty-tuvos „Prūsų kalbos pamink-lai“ ir kt. Rašoma apie tarmes Vokietijoje, Austrijoje, Šveica-rijoje.

Žemaitijos Montessori dra-gijos tarybos pirmininkės pa-vaduotoja Irena Varnienė cia rašo apie cikagietę pedagogę D. Petrutyte. Jos straipsnis pavadintas „Domicelė Petru-tytė — Montessori idėjų puo-selėtoja“.

2000 m. „Žemaičių žemės“ antrojo numerio pagrindinė tema — folkloras. Čia red. L. Mukienė kalbina šios srities specialistę Zitą Kelmickaitę. Daugiausia žurnale rašoma apie žemaičių folkloro an-samblius, duodama žinių apie žemaičių instrumentinį folk-lorą, choreografiją, liaudies smuikavimą Žemaitijoje.

Taip pat yra supažindinama ir su lenkų liaudies muzika, Lietuvos karaimų ir Lietuvos sentikių religine muzika. Įdo-mus yra Audronės Pociūtės straipsnis „Kodėl Žemaitijoje nėra kalendorinių dainų“.

Mūsų tautiečiai užsienyje turėtų susidomėti šiuo vertin-gu žurnalu bei kitais Žemai-čių kultūros draugijos redakci-jos leidžiamais leidiniais. Juos užsisakyti galima, rašant D. Mukienę, Mėsinų gt. 4, 2001 Vilnius, Lietuva.

Ed. Šulaitis

LIEUVOS PAVILJONAS HANOVERYJE

Iki spalio vidurio Hanove-ryje (Vokietija) vyksiančioje pasaulinėje parodoje EXPO 2000 Lietuvai atstovauja ge-riausi šalies meno vienetai. Milijoną litų kainavusioje kultūrinėje programoje pris-tatoma Lietuvos muzika, dai-lė, teatras, taip pat archi-tekūra ir videomenas.

Atrodo, kad Lietuvos pavil-jonas Hanoveryje nestokoja dėmesio. Vien birželio mėnesį jį aplankė per 290,000 žmo-nių, o išspūdinga videofilma „Skrydis per Lietuvą“ kasdien pamato apie tūkstantis žiū-rovų. Įdomios architektūros paviljonas atidarytas birželio 1 d., atidaryme koncertuojant dainininkei Veronikai Povilio-nienei ir saksofonininkui Pet-riui Vyšniauskui.

Rugpjūčio 15 d. Lietuvos paviljone vyko spektaklis „Žvakelė šventajam Pran-ciškui“, kurį rodė vitražinis lėlių teatras „Vaivorykštė“. Rugpjūčio 22 d. lietuvių ir užsienio kompozitorių kūri-nius kartu su Lietuvos kameri-niu orkestru diriguoju pro-f. Sauliaus Sondeckio, atli-ko violončelininkas Vytautas Sondeckis, o rugpjūčio 29 d. koncertuos Kauno valstybinis choras, instrumentinių grupė ir Vokietijoje gyvenantis violončelininkas Davidas Gerin-gas. Lietuvos kultūrinę pro-gramą spalio 14 d. užbaigs Vilniaus mažasis teatras re-zisieriaus Rimo Tumino spe-ktakliu „Maskaradas“. (Elta)

KINO FESTIVALIS PAJURYJE

Rugpjūčio 16 d. Klaipėdoje kino teatre „Žemaitija“ atida-rytas pirmasis tarptautinis kino festivalis „Baltic Fiesta-2000“. Jis tęsiasi iki rugpjūčio 22 d.

Šiuo projektu, pagal vieno festivalio organizatorių Kęs-tučio Meškio teigimą, visų pir-ma siekiama plėsti kultū-rinios Baltijos sričių ryšių ir pritraukti žiūrovus ne tik iš Lietuvos, bet ir iš kitų kraštų. Festivalyje rodyti daugiausia nauji — 1998 ir vėlesnių metų — filmai, kuriuos sukūrė vie-nuolikos Baltijos šalių kine-matografininkai. Lietuvai fes-tivalyje atstovavo Algimanto Puipos filmas „Elzė iš Gilijos“. (Elta)

MEISTRIŠKUMO KURSAI UOSTAMIESTYJE

Šiemet rugpjūčio mėnesį Klaipėdoje, Eduardo Balsio menų gimnazijoje, pirmą kartą surengti tarptautiniai muzikos atlikėjų meistrišku-mo kursai.

Pasitobulinti į Lietuvos uos-tamiestį susirinko talentingi jauni muzikai iš įvairių už-sienio kraštų: Japonijos, Tur-kijos, Italijos, Graikijos, Korė-jos, Šveicarijos, Prancūzijos,

Latvijos, žinoma, ir iš Lietu-vos.

Kursus veda pasaulinio gar-so pianistas iš Italijos Lazar Berman, jo žmona pianistė Valentina Berman ir sūnus smuikininkas Pavel Berman. (Elta)

VĖTRUNGŲ GALERIJA

Juodkrantėje atidaryta Vė-trungių galerija, kurioje eks-ponuojama daugybė iš medžio drožtų ir tapytų vėtrungių. Galerijoje taip pat galima su-sipažinti su Kuršių nerijos is-torija.

PADVIGUBINO LĖŠAS SVEIKATOS APSAUGAI

Liepos mėnesį sveikatos ap-saugai iš biudžeto buvo skirta dvigubai daugiau lėšų — 60.8 mln. litų (ankstesniais mėne-siais apie 30 milijonų litų). Tikima, kad tai padės suma-zinti Valstybinės ligonių kasos išsiskolinimus gydymo įstaigoms ir vaistinėms. (VL)

KOKIUS SŪRIUS PAGAMINA KAIMIEČIAI?

Sakių rajono Ritinių kul-tūros namuose šią vasarą su-rengta kaimiško sūrio šventė. Į ją aplinkiniai sodiečiai sune-šė daugiau kaip 30 rūšių įvairiausių sūrių. Šiuo rengi-niu norėta parodyti, ką galima pagaminti iš pieno, už kurį su-pirkejai labai mažai moka. (VL)

DRAUGAS, 2000 m. rugpjūčio 24 d., ketvirtadienis

5

A.†A. TONY G. IDZELIS

Mirė 2000 m. rugpjūčio 22 d., sulaukęs 59 metų. Gimė 1940 m. gruodžio 16 d. Klaipėdos krašte. Ameri-koje išgyveno 48 metus.

Nuliūdę liko: žmona Joleta, dukros Monica ir Dia-na; seserys su šeimomis: Gerda Gružienė, vyras Leo-nas, Ilzė Peteraitienė, vyras Frank; svainis Tomas Boehm su šeima, svainis Algis Varnas, žmona Dan-guolė ir jų šeima; uošvė Birutė Dzenkauskienė ir kiti gi-minės bei draugai.

Velionis pašarvotas rugpjūčio 24 d. nuo 3 iki 9 v.v. Lack & Sons laidojimo namuose, 9236 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL. Atsisveikinimas 7 val. vakaro. Laido-tuvės penktadienį, rugpjūčio 25 d. po 9 val. ryto pa-maldų Teviškės Lietuvių liuteronų bažnyčioje. A.a. Tony bus palaidotas Bethania kapinėse.

Nuliūdę: žmona, dukros, seserys ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Lack & Sons, Tel. 708-430-5700.

Daugelio metų Prieteliui

A.†A. ANTANUI ŽEMAITAIČIUI

mirus Kanadoje, reiškiau gilią užuojautą jo žmo-nai mielai GENUTEI, dukterims RASAI ir AU-RELIJAI ir jų šeimoms, pusbroliui JURGIUI ŽEMAITAIČIUI, Lenkijoje, gipinaičiams RI-MANTUI ir jo žmonai DANUTEI ir jų šeimai, VYTAUTUI ir jo šeimai, svainei PETRONELEI ŽEMAITAITIENEI, dr. DANGUOLEI Vilniuje, dr. JULIJAI Čikagoje, ČESEI ŠIPAILIENEI Sintautuose ir kitiems giminaičiams.

Katarina Pečkatienė

A.†A. VINCAS KULBOKAS

Mirė 2000 m. liepos 28 d. Gyveno Cicero IL. Gimė 1917 m. Vilkaviškio apskrityje. Priklausė Jūrų šaulių kuopai „Klaipėda“, ramovėms ir kitoms organizaci-joms.

A.a. Vincas buvo palaidotas rugpjūčio 3 d. Holy Se-pulchre kapinėse iš Dievo Apvaizdos bažnyčios South-field, MI.

Liūdintys bičiuliai

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

